

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 243.

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

REGULAR NUMBER 243

РІК VII.

Ч. 20

СЕРЕДА 19 МАЯ 1915.

WINNIPEG, MAN

MAJ 19 WEDNESDAY 1915.

№ 20. VOL. VII

Красний поступ.

Якраз минає рік від того часу, як теперішній Екзекутивний Комітет розпочав свою діяльність що до піднесення було зруйнованої нашої У.С.Д.П. Тоді на Заході заледво існував відділ у Колман, в Саскачевані не було жадного, в Манітобі заледво животили відділи у Іст-Селкірх, Вінніпегу та Елмвуд. Тільки на Сході трималось кілька відділів.

Тепер же, по рокови діяльності нашої Екзекутивної організації, бачимо, що наша Українська Соціал-демократія в Канаді зробила чудовий поступ! На Заході завязано Західний Агітаційний Округ в провінції Алберти і Бр. Колумбі, котрий обіймає 14 відділів. Захід так добре розвивається, що є вже в силі тримати одного сталого організатора.

Направлена і поставлена на певну дорогу соціалістична робота і в Саскачевані та Манітобі. І тут зорганізовано Агітаційний О-

круг. Хоч відділів не багато (6), але всі певні. Окружний Комітет Ман. і Саск. тепер головню збирає усе силу у Вінніпегу і його перемістях, а коли збере відповідний організаційний фонд, вишле організатора, і в Саскачевані.

Листається не докінченим 1) Східний Агітаційний Округ; 2) вибір Екзекутивної Ради, і 3) забезпечення партійного органу „Р. Н.“. Та ми певні, що наука через сім років навчила наших відділів, що роздори і ломана конституція ні до чого не доводять і усі ті члени, котрі щиро хочуть попірати партію а не „я“ самолюбників-верховодів, оцінять уже зроблений поступ наших і подадуть собі руки від океану до океану для дальшої боротьби і доброї слави української соціал-демократії в Канаді!

Хай живе згода! Бо згода тільки буде!

Партійні справи. ОРГАНІЗАТОР

ДЛЯ ЗАХОДУ.
Західний Окружний Комітет повликує на організатора для Заходу званого вже там т. Г. Ткачука. Невдовітов. Ткачук відіде з Вінніпегу на Захід повнита свій обов'язок.

ВИБОРЧИЙ ФОНД.

Екзекутива У.С.Д.П. видала „Листи на збирання виборчого фонду“. Окружні комітети скоро їх дістануть, зараз мають розіслати по відділах. Схід дістане впроді від Екзекутиви.

ЖАДАЮТЬ С.Д. КАНДИДАТА.

Тов. Ів. Ковальський від імені Іст-Селкірського відділу зажадав від Екзекутиви, щоб на їх округ був поставлений соц. дем. кандидат. Сю справу Іст-Селкірх має спільно залагодити з Трансконою і Елмвудом.

Приклад для українських відділів.

Філіпядський відділ в Судбури, Онт. став побарати по 100 чисел „Р. Н.“. які і роздає поміж українських робітників в тій місцевості. А з українських відділів лише відділ в Тіміно побірає 12 чисел тижнево. Деяких відділів беруть по 10 чисел, а більшість нічого, нерахуючи винніпегських відділів, котрі послідніми тижнями стали брата і швирити „Р. Н.“ сотками приміряків.

Е соціалістичні часописи, що ширять ся по світу в мільонах приміряків. Коляж того дочекаєт ся „Роб. Нар.“?

Зміна уряду в Манітобі.

Як уже звісно читачам „Р. Н.“, при будові нового парламенту у Вінніпегу консервати десь „запропастили“ \$800.000. Виявилась дефравдація, і консервативний уряд, з прем'єром Борденом на чолі мусів арезигнувати. Керму уряду в Манітобі перебрав провідир лібералів Норіс. Зміна консерватів на лібералів полегши жадної Манітобі не дасть. Ліберали теж буржуазія і будуть попірати тільки великих богачів, лищучи та гнітючи робітників і фермерів. Можливо що ліберали ще будуть гірші від консерватів зглядно „чужанців“, бо вони пересічно складають ся з англійських шовіністів „орандж-манів“.

котрі звісно своєю зайлостею проти не-Бритійців. Цікаво також як поставлять себе до нового уряду католики і безпартійники, котрі перед ним йшли з консерватами. Уже дещо показує, що вони починають „ланяти“, як ті рави, і збирають ся у ліберальну шмаралущу. Одні пролетаріят Манітоби бачить, що різниця між лібералами, а консерватами в дійсности нема — і він буде далі боронити свої інтереси під прапором Соціал-демократії, не опускаючись на панів.

Делегат Е. К. до українських соціалістів в Стейтах.

В ділах близкого порозуміння з українськими соціалістичними організаціями в Сполучених Державах Екзекутивний Комітет У.С.Д.П. в Канаді вислав, як свого делегата, тов. Н. Пантелюка, одного з визначних провідарів українських соціал-демократів в Канаді. Ідучи до Стейтів, тов. Н. Пантелюк при нагоді загостить в Онтарії до тих відділів У.С.Д.П., котрі будуть йому подорож, лаючи наукові відчити.

Екзекутива звиває східних товаришів поперти т. Н. Пантелюка, як морально, так і матеріально, а також і стейтських товаришів приймати нашого делегата від братньої організації і тим завязати близькі зносини українських соціалістів в Стейтах з соціалістами в Канаді. Тов. Н. Пантелюк веде з собою відпоручну грамоту і усі потрібні документи.

М. Еремійчук, секр. Екс. Ком.

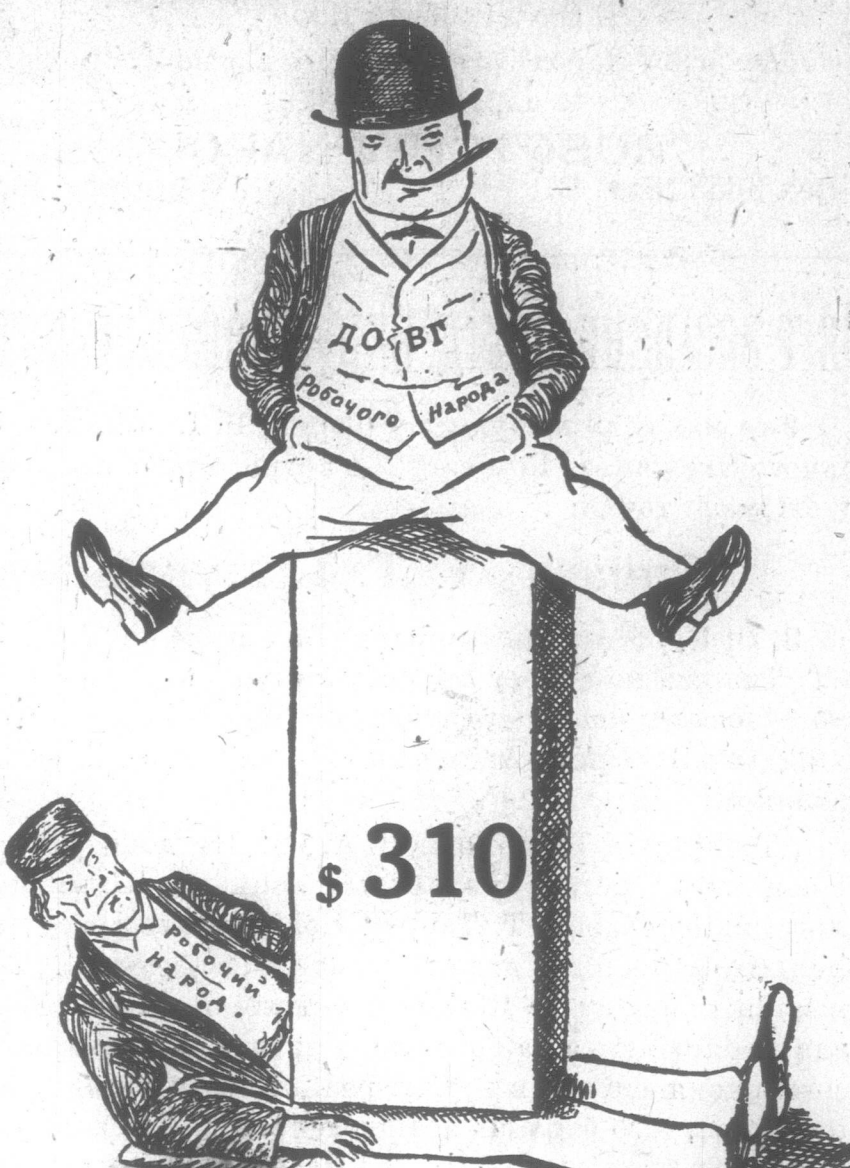
Тов. А. Дмитришин на організатора А. О. Манітоби і Саскачеван.

Окружний Комітет Агітаційного Округу Манітоби і Саскачевану звернув ся до Екзекутиви з жадаєм, щоб на організатора сих двох провінцій був покликаний т. А. Дмитришин з Монреалу, бо організатор т. Г. Ткачук є покликаний на західного організатора.

З європейської різні. В Галичині.

Протягом сего тижня Австрійська армія відопхала Росіянів геть аж по Сян — ріку. Німці вваля Ярослав, перейшли в багатьох місцях Сян і бомбардують

НА СПЛАТУ ДОВГУ „РОБ. НАР.“ ПРИЙШЛО СЕГО ТИЖНЯ \$0!

ДОБ! (міцно вмошуючись на „Роб. Нар.“): Ну, голубчику, аж тепер уже по тобі! Похвалив ся ти заботою свідомостей своїх соціалдемократів! Де вона та свідомість? Коли ради того, щоб своє „я“ показати, вони готоні зничити свій партійний орган? Коли тебе твої рідні відділи не рятують, то чого мені з тобою панькатись? Віддам тебе на ліпціацію, а тоді хай твоя Партія знов стягаєт ся на \$2.000 щоб купити нову машинерію!

„РОБОЧИЙ НАРОД“ смутно мончить і дивать ся на Вас. Товариші, чи дійсно буде в ним так, як каже той потвір?

Перемішль. Також в Карпатах не лишилось жадного російського війська. Австро-Німецькі армії вваля Долину, Стрий, Форислав і Дрогобич. Росіяне тільки тримають ся ще на Буковині. Відень подає, що всего до сего часу Австрійці половили 173 тисячі москолів, узяли дві сотки гармат і шість сот машинних карабінів.

В Польщі.

В полудневій Польщі Росіяне мусили пофнутись на схід, полишивши Німцям Кельці. Коло Варшави, порівняючи, усе спокійно, а на півночі коло Лібави Росіяни стримують похід Німців.

Пояснення про „Книжковий Фонд“.

Справа оподаткованя відділів на „книжковий фонд“ дотичить лише відділи провінцій Манітоби і Саскачевану, після ухвали Окружної Конвенції тих відділів. Західні відділи будуть аж годі об'язані до сего податку, коли Захід. Окр. Комітет дасть їм сю справу під референдум і коли вони на

Рух у Вінніпегу.

ВІЩЕ НА ЕЛМВУД.
16-го мая відбулось на Елмвуд заходом елмвудського відділу У.С.Д.П. передвборче віче під голім небом на розі улиці Ват і Гарвісон. Присутних було поверх 1000 робітників і їхніх жінок. Предсідателював т. С. Хорунжий. Говорили т.т. Крат, Володін і Сивак, а також прихильники соціалізму Кардуні і Дивонюк, член комітету безробітних. Ухвалено попірати соціал-демократичних кандидатів і жадати від уряду, запомога і державних робіт для безробітних. Присутні вложили \$2.20и, добровільний даток, з чого \$1.75 залачено за оголошення, а решта 45ц. піде на книжки для відділової книгарні. Зібрані узвали, щоб що неділі збиратись на таке віче. Розсуджачи зібране, т. С. Хорунжий закликав елмвудських робітників і робітниць ставати в ряди елмвудського відділу У.С.Д.П., що відбуває свої бізнесові мітіаги на Юніон стр. ч. 403 що п'ятницю о 8-ій годині вечером.

Тоді бажачі вписатись до партії зайшли в дім т. С. Боднарюка і зараз вписалось 21 член. До заряду увійшли: С. Боднарюк, — організатор; М. Гаврялюк, — секретар; Радик, — каснер; контроля, — Іван Комар, Семенов і Цурик.

БЕЗРОБИТІ.

Сучасне безробітє спричинене надпродукцією викликало війну, а війна в свою чергу побільшила безробітє. Сподіятись робіт в Канаді в теперішню хвилю, — се неможлива річ! Робіт не буде. Щоб не погинути в голоду ті 2 мільона безробітних мають розпочати рух від моря до моря за державними роботами та готовообробленими фармами.

НОВИЙ ВІДДІЛ.

В той самий час, як відбував ся мітінг на Елмвуд, т. Ткачук, Еремійчук, Качмар мали велике віче на західнім предмісттю Вінніпегу, — Брукліно. По скінченю віча т. Ткачук завязав присутних робітників стати в ряди Соціал-демократії.

Тепер у Вінніпегу в Трансконою буде чотири відділи! От по значить єдність! Залишили роздори, попрогнали провокаторів і соціалізм знов буїно розквітчав ся у Вінніпегу!

Обов'язок наших відділів як найскорше взяти рух безробітних в цілій Канаді в руки нашої партії.

Віча, революції, демонстрації безробітних, депутатів до міських рад і парламентів, — ось дорога, якою примусимо буржуазію заопікуватись безробітними. А зрештою памятаймо, що сядла безробітних в Канаді величезна 2-мільона муштин на 7 мільонів мешканців!

Хто має ???

„Кадило“ ч.ч. 4, 9-10, 11-12, 13 і 22, то просимо прислати нам до Редакції, ва що дістанете за кожне число одну книжку „За землю і волю“ вартостя 25ц. Редакція „Р. Н.“

Позір Робітники і Робітниці в Трансконі!

Трансконоский відділ У.С.Д.П. уряджує 22-го мая с.р. в галі відділу **ТОВАРИСЬКУ ЗАБАВУ** з піснями, деклямаціями і театральним представлєнем, але без музика.

Початок о 8 ій годині вечером точно.

Вступ для муштин 15 центів, для жєнщєн вільний. Комітет.

ROBOTCHYJ NAROD (THE WORKING PEOPLE)

The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada. THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“ — одиноку соц. дем. часопис для цілої Америки; она одна дає те знане яке повинен мати кожний працююча клясово-свідома людина.

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долари а адреса до него є: „ROBOTCHYJ NAROD“ Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg, Man.

Звіт засідання Захід. Окружного Комітету.

9-го мая с. р. відбулось у Ферні, Б. К. засідане Західного Окружного Комітету, на котрім взято під розвагу слідуєчі точки:

Справа т. Т. Тащука.

З. О. К. обговорив безправне арештоване поліцією т. Т. Тащука по доносу москвофілів, яке потягло за собою судовий процес і вивідати, і постановив звернутись до відділів Західного Агітаційного Округа в слідуєчим покликком:

„Товариші і Товаришки З. А. О.! По доносу ворогів соціалізму встав був арештований на Шипинцах, Альта. наш товариш Т. Тащук. Його судили і засудили відсидіти 6 місяців в арешті у Форт-Саскачевані. Тоді товариші з відділу на Шипинцах зложили \$1,000, викупили проповідника нашого слова правди і вистарались переглянути справу в другий раз. Також зложили \$60 адвокатови, щоб боронив арештованого, а \$10 коштувала подорож трох товаришів, що їздили визволяти його в Форт-Саскачевану. 13-го квітня відбув ся другий процес, і суддя увільнив т. Тащука. Але \$70 коштів, що понесли товариші в Шипинцях лишаться ся тягаром на тих товаришах. З. О. К. постановив, що обовязком усіх членів Зах. Агіт. Округа взяти на себе і сплатити тих \$70. Товариші і Товаришки! Се наш обовязок сплатити сей довг тим товаришам. Ті щирі товариші сповняли свій обовязок. Тож ми повинні виконати свій і віддати сих \$70 тим товаришам і подякувати їм за їхній труд і за оборону товариша Тащука і слова правди. Товариші і Товаришки! не жалуйте своїх щирих датків на ціл, котру

муслось боронити. Просимо датки слати до секретаря З. О. К.: P. Baraniuk Box 158 Coleman, Alta.

Також З. О. К. ухвалив звернутись до Е. К., щоб той зарядив колекту на сплату тих \$70 в цілій У.С.Д.П.

Звільненє т. Т. Корейчука.

З. О. К. згодив ся звільнити т. Т. Корейчука з організатора Західного Округа на його проханє в причини слабого здоров'я і ухвалив висловити т. Т. Корейчукови щирю подяку за його працю над піднесенем соціалістичної організації між українським робітництвом на Заході. Захід. Окр. Комітет відчуває тяжкий біль і жаль в причини хороби дорогого товариша.

Постановлено старатись як найскорше о другого організатора.

Справа „Р.Н.“; побільшенє його і лайно-тайп.

З. О. К. звиває усі відділи У.С.Д.П., щоб наперед вивались до як найкоршого сплавчєва довгу „Р.Н.“ А як тільки довг буде сплачений, зараз приступити до розширеня партійного органу і обстальованя власного лайно-тайпу (машини до набирания літер), котрий зможе дати партії тані книжки і зменьшити видатки друкования „Р.Н.“

Збирнем гропей на лайно-тайп мають займатись Окружні Комітети, як на Заході, так і на Сході і перегримувати їх у себе доти, доки не набереть ся відповідної суми, що вистарчить на лайно-тайп.

Зміненє партійного руху на Заході.

З. О. К. накликає товаришів - робітників в Бр. Колумбії, як в Кренбрук, Нелсон, Трейд, Росланд, Грінвуд, Фінікс, Наваймо, Вікторія, Венкувер, Принц-Руперт, Меррит, Модерод, а так само товаришів - робітників в Альберті як в Гилкред, Ленук, Медіцин-Гет, Мус-Джо, Тибер, Бенкред, Джорджтаун, Едмонтон, Кардіф і в інших місцевостях поорганізовувати соціалістичні відділи і стати в ради У.С.Д.П. та слати датки на „Організаційний Фонд“ до секретаря Західного Окружного Комітету, щоб було а чого отримати не одного, але кількох організаторів для ширеня соціалістичного руху на нашім просторі Заході! Тож рухніть ся, Товариші - Робітники, усі враз і дайте про себе чуток, що ви яврає почувли і відчули наш поклик до Вас. Тож до життя, Товариші! Ану покажіть котрі з Вас перші вступають в ради У.С.Д.П.? Ану, крикніть своїм здоровим голосом з кожної місцевости, що ми „усі враз прилучуємось до Соціал-Демократичної Партії, бо тільки ся партія визволяє нас від гнету капіталізму!“

А також покажіть свою солідарність при надходячих провінціанальних, а так само домініанальних виборах. Усі як один видаймо свої голоси на соціалістичних кандидатах.

Тож, Товариші, до праці! Не спіть! А пробудіть ся і боріть ся бодро, а поборемо. Ми вічного не маємо до згуби, тільки кайдани.

До праці, Товариші! Во невдовзі відвідає Вамі місцевости організатор Західного Округа, то щоб Ви мали з чим показатись, а не повствідатись, щоб яко робітник и в атак страшно занедбали за свої права!

Нарікаєте на свою долю нещасну? Хтож тому виний? Ви робітники винні собі самі, бо Вас кличить уже від років Соціал-Демократична Партія на боротьбу за кращу долю, а Ви сего кличу не чуєте! Тільки з місяця на місце мандруете за ліпшов долев, Ні, Товариші Робітники, тим мандрованем не знайдете ліпшої долі. Мандруючи сьвітами, ми бачимо, що увесь сьвіт поділиан поміж себе капіталісти, а робітникам скривь вітер в очі, Наша робітнича доля в соціалізм, тож до організації Товариші! Усі враз! Усі враз гукнемо і за добре жите та свободу боротись до вагну будемо!

Західний Окружний Комітет. Секр. П. Баранюк.

Майове сьвято в Канаді.

Сьвято 1-го мая в Монтреалі.

Доц падав цілий день. Чорні хмари звисали над Монтреалом, налягаючи сумом на робітників та немов говорили: „Там за океаном нині не сьвяткує интернаціональний пролетаріат сего великого сьвята, не ставить своїх домагань „сильним сьвіта сего“, там не мають червоної прапори, там лєть ся кров, там мірає кульку брат в брата, там вие повинізм, там тріюфує морд і варварство!“

Та монтреальський пролетар не падав на дуці. Ще за полудня почали сходитись робітники різних націй на гаю „Prince Arthur“, готовитись до походу. Не минуло і пів години часу, а ся найбільша галя в Монтреалі, не могла помістити братніх сердець великої ідеї Соціалізму. Тоді почали висинати червоної прапори і шикувати ся в чвірки до ряду. Нараз роздав ся гуркіт бубна і музика заграма „Ітернаціонал“, потім з кільканайцять тисячних грудей робітників, яких накривали 15 червоних прапорів, розляглоє звуки марсельєзи.

Як густи дощ тоді був, так густо посипались звуки протесту, та такі болючі, такі грізні, що здавалось розхитали чорні хмари, які снувались над їх головами, і вили сумні акорди на тріюмф європейського морду. Час від часу мож було чути кличі на різних мовах:

„Долів війну! Долів мілітаризм! Долів варварство! Хай же мир і робітнича культура! Проч в повинізм! Хліба і волі для працюючого люду! Не арештуйте! Не стріляйте в невинних „чужинців“! Не робіть ся Російов!“

Крім таких протестів, робітники несли ще і 30 таблиць в домаганям, на різних мовах.

Похід перейшов Prince Arthur, Main St., Catherine Str., St. Denis на площу Champ de Mars, де з трибун говорили бесідники в 10-тьох мовах! Від нашого відділу говорили товариші: Ів. Гнида, Т. Корчак, Ан. Дмитришин, Мик. Яворський, Мик. Корж і Т. Соколик. Бесіди-

Комуністичний Маніфест.

Сучасний промесел зробив з невеличкої майстерні патріархального майстра величезну фабрику промислового капіталіста. Гурти робітників, вібраних у фабриці, організовано по військовому. Як протє салдати промислової армії вони підлягають доглядові цілої ієрархії унтер-офіцерів і офіцерів. Вони — раби не тільки цілої буржуазної кляси і буржуазної держави, — вони що дня і що години поневолені машиною, доглядачем, а насаперед окремим підприємцем буржуа. І чим більше цей деспотизм проголошує зиск своєю єдиною метою, тим більше стає він дрібним, ненавистним, гнітучим.

Чим меньше ручна праця вимагає зручності і сили, себ-то: чим більше розвиваєть ся сучасний промесел, — тим більше випихаєть ся праця чоловіків прадею жінок. Різнаці полу й літ не мають більше ніякої єсупільної ваги, що до кляси робітників. Є ще тільки знаряди праці, які коштують ріжно, відповідно до літ і полу.

Як зиск робітника фабрикантом кінчаєть ся на тому, що робітник одержує свій заробіток готовими грішми, то він робить ся здобичкою інших частин буржуазії, — хазяїна будинку, крамаря, лихваря і інших.

Догеперішні дрібні середні шари єсупільства, дрібні промисловці, купці, рантьє, ремісники і селяне, всі ці групні обертають ся в пролетаріат, почасті через буржуазію.

те, що їх невеличкий капітал не вистарчає для провадження великого промислу і за-непадає через конкуренцію більших капіталістів, почасті ж через те, що їх зручність при нових засобах продукції губить своєю вартістю. Оттак рекрутують ся пролетаріат в усіх груп населєня.

Пролетаріат переходить через різні фази розвитку. Його боротьба з буржуазією починаєть ся во дня його народження.

З початку борять ся робітники поодиноці, далі робітники однієї фабрики, нарешті робітники одного фаху в одній місцевости проти окремого буржуа, що їх безпосередно визискує. Вони нападають не тільки на буржуазні продукційні відносини, але на самі знаряди продукції; вони нищать чужі товари, які роблять їм конкуренцію, руйнують машини, палять фабрики; вони силкують ся повернути загублене становище середньовічних робітників.

На цім ступні розвитку робітники стають розвіяну по всій країні і роз'єднану конкуренцією масу. Те, що вони держать ся купи, вступають разом, це ще не є наслідком їх власного єднаня, а є лиш наслідком єднаня буржуазії, що для осягненя своїх політичних цілів мусять і ще має спроможність рухати весь пролетаріат. Одже пролетарі на цім ступні розвитку борять ся не з своїми ворогами, а з ворогами своїх ворогів, з останками абсолютної монархії, в земельних власниками, в непромисловими буржуа, в дрібними міщанами. Таким побитом, весь історичний рух концентруєть ся в руках буржуазії; можна побіда, оттак осягнена, це побіда буржуазії.

Але розвиток промислу не тільки побільшує число пролетаріату, — він збиває єго у що-раз більші маси; сила пролетаріату ростє і він починає, що раз, то більше розуміти цю силу. Інтереси і життєве становище пролетарів що раз більше вирівнюють ся, бо машини постійно загаджують вої неоднаковости праці і мало не скривь пригнітають заробітну платню до однаково низької міри. Зростаюча конкуренція буржуа про між собою і торговельні кризис, що випливають з цієї конкуренції, роблють заробіток пролетаря що-раз більше непевним; безупинне поліпшенє машини, що поступає чим раз швидше, робить все життєве становище робітника що-раз більше кистким; сварки поміж поодиноким робітником і поодиноким буржуа що-раз більше набірають ся характеру сутки між двома клясами. Робітники починають закладати спідки проти буржуазії; вони вступають у купі, щоб запевнити свою заробітну платню. Вони засновують нарешті навіть сталі товариства, щоб забезпечити себе на час розрухів. Подекуди ця боротьба проявляєть ся в повстанських бунтах.

Іноколи побідають робітники, але не на довго. Дійсним наслідком їх боротьби не є безпосередній успіх її, але та єдиноствійність робітників, що чим раз то все ширшає. Цій єдиноствійности сприяє величезною продукцією поліпшенє засобів зносин, яке стикає між собою робітників різних місцевостей. Вже досить і цього стиканя, щоб місцеві сварки, що скривь мають однаковий характер, обернула ся в одну національну клясову боротьбу. Але кожна клясова боротьба — є бо-

ротьба політична. І сучасні пролетарі завдяки валініцизм в де-кілька літ осягнули такого єднаня, до якого середньовічні міщани в їх поганеньким шляхами потрібували цілі столітя.

Оця організація пролетарів в клясу, а значить і в політичну партію, раз-по-раз розвиваєть ся конкуренцією по між самими робітниками. Але раз у-раз вона повстає знову, — повстає дужча, мійцвійша, могутнійша. Користуючись незгодою поміж буржуазією, вона доповняєть ся принаєня деяких робітничих інтересів законом. Так вийшло в законом про десяти-годинний робочий день в Англії.

Невлади в старому єсупільстві взагалі всяко сприяють розвиткові пролетаріату. Буржуазія провадить безупинну боротьбу; з початку проти аристократії, далі проти тієї частини самої буржуазії, інтереси якої спинають поступ промислу і нарешті, вона постійно бореть ся з буржуазією всіх чужоземних країн. В усіх цих випадках вона мусять звертати ся до пролетаріату, просити в його запомоги і таким робом ухає його на шлях політичного руху. Оттак вона сама дає пролетаріатові елементи свого політичного досьвідду, тоб-то зброю проти самої себе.

Як ми бачили, через поступ промислу цілі шари пануючої кляси перевертають ся в пролетаріат, або принаймні умови їх ієстнованя незабезпечені. Вони також віддають пролетаріатові дуже багато виховуючих елементів.

(Далі буде.)

ли виявляли ся знаме, європейський мнаді.

По скінченню прпередтв, і рушив гаї.

Славянські нап розмістились в двох наші бесідники ті, і години вечером, а протесту в окликає. По промовах інтервду, живлений ду діяльну революцію Відд. У. С. Д. в Мо також і бесідників пнаї від товаришів в

Сьвято

Перший раз в до тут своє майове відділ У.С.Д.П. То спочав урочистієтє сив відчат на тему лідарности протєта Відтак слідува віддекламував „Ре „Марсельєзу“; Д хор, — „Годі терп „Не пора!“ і „ий відчитав сліду

„Ми робітники робітничого сьвят ся з пролетаріатов загальної різанє котрі зістали покля ну викликали капля та фабрикантє та амувіції, а робі наші остатні добу ском перемішати, знайти нашого ок котрій наші праді маємось аби як ди зброю і амуві чила. Кличимо монархів і слолуч кратичну републ щоб таким робом ропі.

Жадаємо від мочев безробітн цах в голоді і хо

Словник до ЧНОГО

„Майстерня стра.“ За фєвда ховий устрій.” доше затримав трох відінієні су. Середньовічкє в цєхи, по ти розвою робіт цєховий майстер, або декількох, ків. Цєховий у тєсь, аж поки стати самому у майстерню. К право і на місц провадив вели тками тисяч р ДЕСПОТИ владика.

„Випихає ю жінок“, за п бітниць до май пїталієм, єроби же звичайною оїлу, жінок і шиків, затовчє до організації шє як чоловік І коли ми теп бачимо що єв бачи. Хлопи як жінки і діт за почу плат

двідає Ваші мі-
то щоб Ви мали
щоб яко робіт-
ої права!
Хтож тому ви-
Вас кличуть уже
на боротьбу за
е! Тільки з міся-
Ні, Товариші Ро-
ліпшої долі. Ман-
сь світ поділля
скрив вітер в очі,
до організації Го-
ва добре жите та
кружний Комітет.
р. П. Баранюк.

**Канаді.
Монтреалі.**

мари звисали над
робітників та немов
святкує інтернаці-
святка, не ставити
р", там не мають
мірає кульку брат
мфе морд і варвар-
дава на дусі. Ще
ники різних націй
до походу. Не ми-
ша галя в Мон-
вердець великої ідеї
рвоні прапори і шп-
родав ся гуркіт буб-
, потім з кільканаї-
яких накривали 15
ки марсельези.
ето поспались зву-
ривні, що здавалось
сь над їх головами,
пейського морду. Чає
жних мовах:
нем! Долів варвар-
тура! Проч в шови-
люду! Не арештуй-
нців! Не робіт са-
ки везли ще і 30 таб-
х.
Main St., Catherine
de Mars, де з трибу-
к! Від нашого відділу
Сорчак, Ан. Дмитри-
Т. Соколик. Весідни-

ки вивязали ся знаменито про перший май, його значі-
не, європейський морд, і політика консерватів в Ка-
наді.

По скінченню промови похід знову улаштував ся, як
передтим, і рушив через Main назад до раніше згаданой
галі.

Славянські нації були поміщені в одні галі, а інші
розмістились в двох інших галях. Ту знову говорили
наші бесідники ті, що на площі. Мітінги тривали до 8-ої
години вечером, а характер прибрали противоенного
протесту в окликами: „Хай живе III-тій Інтернаціонал“.
По промовах інтернаціональний пролетаріат Монтре-
алу, живлений духом боротьби, з надією на со-
ціяльну революцію, розійшовсь домів. Замітно було те, що
Відд. У. С. Д. в Монтреалі був числом найбільший, як
також і бесідників мав добрих; за що одержав грагуля-
ці від товаришів інших націй.

П. Ковалишин.

Свято 1-го мая в Отаві.

Перший раз в історії Отави робітництво святкува-
ло тут своє майнове свято. Урадував свято отавський
відділ У. С. Д. П. Тов. Я. Чоповик короткою промовою ро-
спочав урочистість, а по ному т. Н. Клодніцький виголо-
сив відчит на тему: „Значіне 1-го мая як міжнародної со-
лідарности пролетаріату і домагана 8-м год. дня праці“.
Відтак слідували деклямації і сьпів. Тов. Я. Чоповик
віддеклямував „Революціонер“; мішаний хор відсьпівав
„Марсельезу“; Л. Барильський, — „Сліпий жебрак“;
хор, — „Годі терпіти!“ Я. Чоповик — „Кавказ“; хор, —
„Не пора!“ і „Варшавянку“. По сему т. Н. Клодні-
кий відчитав слідоучу революцію:

Резолюція.

„Ми робітники і робітниця вібрані на урочистости
робітничого сьвята першого мая в Отаві солідаризуємо
ся з пролетаріатом цілого сьвіта і протестуємо проти
загальної різанини наших батьків, братів і товаришів,
котрі вістали покликані до війни. Ми розуміємо, що ві-
ну викликали капіталісти в своїх імперіалістичних ці-
лях та фабриканти зброї, щоб зьбавити мільярди на зброї
та амуніції, а робітничу клясу цілковито зничити. Щоб
наші остатні добути снаряди і з корінем, камінем та пі-
ском перемішати, щобсьмо по війні не могли навіть
звایتи нашого окришка землі тої, десьмо ся родили, а на
котрій намі прадиці, діди і ми кривою працювали. До-
магаємось аби як найскорше перестали виробляти наро-
ди зброю і амуніцію, і щоб ся як найскорше війна скін-
чила. Кличимо робітництво цілої Європи показувати
монархів і слодучити усі держави Європи в одну демок-
ратичну республіку — в „Сполучені Держави Європи“,
щоб таким робом навкі закінчити війну і розвори в Ев-
ропі.

Жадаємо від уряду і мійської ради поспішити з по-
мочев безробітним, аби перестали вони ходити по ули-
цях в голоді і холоді як облудлі вівці без притуловища.

Жадаємо 8-м годинного дня праці і державного за-
безпечення від, сиріт, каліків, старців і безробітних; —
Знесеня праці малолітних понище 16 літ; знесеня нічної
праці і збиткована над кобитами.

Кличемо до робітництва стати проти теперішного
капіталістичного беззлада, погалити його і накормити у-
сіх голодних, напоїти усіх прагнучих і запровадити
спільну працю і рівне жите, любов, солідарність і згоду
на землі!“

Свято випало гарно і величаво, Галя була перепов-
нена українським робітництвом по береги.

По вичерпаню програми усі в пісню на устах і в о-
криками: „Хай живе 1-й май!“ „Хай живе У. С. Д. П.“
розійшлись домів.

Секр. Л. Барильський.

Свято 1-го мая в Летсбридж.

Відділ У. С. Д. П. в Гарвілі з українським і англій-
ським відділом в Летсбридж відсвяткували урочисто
день 1-го мая. Всі три відділи зібрались коло майнер-
ської галі і в 1-ій годині пополудни вирушили в юній-
ської музикою через місто на плац, що був відзначений
жоло річка.

На призначенім пляцу відсьпівано „Інтернаціонал“
і „Марсельезу“, а потім забрала слово тов. Софія Муш-
кет і в довгій промові приставила робітникам день 1-го
мая, чому мають робітники той день святкувати. По
промові грала музика, були сьпіви і деклямації; про-
вадив усім тим т. К. Косован. Потому діти-школярі,
хлопчики і дівчатка, сьпівали і деклямували. Їх надго-
родили: більших, князика, менших, ляльками і шкіль-
ними річима. Ті діточі надгороди коштували \$5.00, на
котрі самі члени оподаткували себе, кільки хто міг да-
ти, а решта доклали з відділової каси. Слідочі товариші
жертвували по пару центів на дарунки дітям в спомин
Першемайского Сьвята. По 50ц. Вестер Кучурян, Воло-
димир Дідух, Іван Дідух; по 30ц. Стефан Лазарюк; по 25
К. Косован, Митро Кейван, М. Віктор, Киріло Балагур,
Василь Лазарюк, Павіца Лазарюк, Олекса Білик, Анна
Білик, Настя Білик, Марія Кучурян; Іван Паламарюк 20.
Всім Товаришам і Товаришкам складаємо щіру по-
дяку за їх датки і труд.

Най шче Інтернаціонал
Ваш за соціалізм Кость Косован.

Свято 1-го мая у Веланд, Онт.

Віче почав т. Помейчук і завізав на першого бесід-
ника т. Сорочу, котрий в своїй промові пояснив значіне
1-го мая і завізав робітництво гуртуватись в ряди У. С.
Д. П. Присутні вкряли його промову грімкими опле-
сками. По ному говорив т. Сьвідерський в польській
мові котрого спровадив наш відділ спеціально в Торонто
для польських робітників. Але польських товаришів бу-
ло на вічу не багато, решту десь поприславлював поль-
ський ксьондз ружанцями. Промова т. Сьвідерського
була захоплююча, і слухачі наділяли його рясними о-

плесками. Далі були деклямації: т. Загрейчук — „Каме-
нярі“, т. Вінтоник — „Перший май“, т. Шашка, —
„Вічний Революціонер“, т-ка Марія Федорович, —
„Днесь сьвято твоє, люду робочий“. Деклямація това-
ришки М. Федорович зробила величєвне вражіне на
слухачів. Треба зазначити, що т-ка М. Федорович бере
живу участь в усіх робітничих зборах.

Віче закінчилось о 7-мій годині вечером і люди ро-
зійшлись при сьпіві революційних пісень та окликів:
„Хай живе У. С. Д. П.“ „Хай живе соціяльна революція!“
П. Шашка.

**3 партійного жита.
Fernie, B.C.**

Товариство „Воля“ у
Феррі В. К. за минулих
шість місяців відтримало 13
пропагандових мітінгів, 6
бісенсових а 4 надзвичай-
них. Членів залежних з
вкладками є 18. Членів, що
прибирають зелені штемплі
є 3.

Приходу за шість міся-	
ців було	\$73.40
Розходу	\$66.80

В касі осталося \$6.60

Книжок мало товариство
124, з тих кільки вже зни-
щилось.

Часописий англійських і
українських робітничих має
тов. пренумерованих 6.

В товаристві учать сьві-
домійші товариші мало-
сьвідомих читати і писати,
як української, так і англій-
ської мови, де учашають
богато на науку.

На рік 1915 вибрано до
заряду тов. отсах товари-
шів:

1. Організатор тов. К. Зві-
динський.
2. Організатор Coal Creek,
тов. І. Николайчук.
3. Секр. фінансовий: тов.
І. Вортняк
4. Секр. протокол. тов.
Ю. Відняк.
5. Касієр тов. Н. Коплес.
6. Вібілотекар тов. В. Те-
ленко.
7. Контрольори т. т. І.
Маркович і І. Гаврелюк.
8. Господ. т. Т. Шлемко.

Сподіємось, що новий у-
ряд поведе роботу добре у
товаристві і також звиває-
мо, щоб члени не опуска-
лись на самий уряд, щоби
він сам працював, але що-
би кожний старав ся пра-
цювати для добра товари-
ства і таким способом лише
зможем гарно жити і дру-
гим людям показати доро-
гу до кращого жита.

Ваш в борбі за соціалізм
Ю. Відняк.

Торонто, Онт.

Тов. Ст. Васкан, з Торон-
то, подає, що з нагоди від-
криття прапору, торонто-
ський відділ У. С. Д. П. від-
був величаву урочистість,
в котрій взяли участь і то-
вариші інших відділів. По
відкритю пропора слідува-
ли деклямації і палкі про-
мови. Торонтоці будуть
довго пам'ятати той день ве-
ликого одушевлення.

Лашін-Лакс, Квебек.

Заходами місцевого відді-
лу У. С. Д. П. було скликане
і відбулось 25 квітня перед-
майнове віче, на котрім пред-
сідателював т. Паламарюк;
промовляли т. т. Корж та
Зубрицький, розяснюючи
вібі, анім значіне першемай-
ського сьвята та заохочую-
чи усіх вібраних звяти в нім
живу участь. По відсьпіва-
нню революційних пісень у-
сі з одушевленем розій-
шлись домів, готові на 1-го
мая стати в червоні ряди
соціалістичного походу.

**Словник до читання „Комуністи-
чного Маніфєсту.“**

„Майстерня патріархального май-
стра.“ За феудалізму в містах існував „це-
ховий устрій.“ Сей устрій владеє ся най-
довше затримав ся в Галичині, хоч уже
трохи відмінений під натиском нового ча-
су. Середньовічні майстри організовува-
лись в цехи, щоб таким робом не допуска-
ти розвою робітничої кляси. Звичайно в
цеховий майстерні був один майстер і один
або декількох, але не кільканадцять учени-
ків. Цеховий ученик мав довгі роки вчи-
тись, аж поки цех не давав йому права
стати самому майстром і розпочати власну
майстерню. Капіталізм свацував цехове
право і на місце дрібних майстерень, за-
провадив величєвні фабрики, часом в деся-
тками тисяч робітників.

ДЕСПОТИЗМ, влада необмежаного
владика.
„Випихаєть ся праця чоловіків праце-
ю жінок“, за цехового права жінок як ро-
бітниця до майстерень не допускали. Ка-
піталізм, зробивши роботу коле машин ду-
же звичайною, став уживати, як робітничу
силу, жінок і дітей. А завдяки тому, що
жінки, заточені віками, мало були здібні
до організації, капіталізм вивискує їх гір-
ше як чоловіків, даючи злиденну платню.
І коли ми тепер гляємо на Америку, то
бачимо що сьвіт перевернув ся дороги но-
гами. Хлопці сидять без роботи в той час,
як жінки і діти роблять хлопську роботу
за пачу платню.

„Інші частини буржуазії“. Верхом
буржуазної кляси є шар капіталістів, кот-
рі ділять ся на три головних верстви:
фабриканти, банкері, та обшарники, але
попри тих ще є підверсти як владители
каменів, крамарі, владители кораблів,
лихварі і т. д. Знов іде верства слуг ка-
піталізму; адвокати, доктори, попи, офіцери,
професори і т. д. Се більш менш забезпе-
чені люде і їхній сьвітгогляд годеть ся в ка-
піталістичним системом. Але бувають випад-
ки, що люде в тих „свобідних професій“
переходять в ряди соціалістичної партії.

РАНТБЪ, рентівник.
ГРУПИ НАСЕЛЕННЯ, верстви люднос-
ти.

„З початку борять ся робітники...“
Прочитайте „Жерміналь“, — Золя, „Ткачі“,
Гауптмана.

За часу переходу від дрібної майстер-
ні до великих фабрик а машинами вісторії
людства відбули ся великі і часом вриваві
розрухи робітників.

Бачучи, як машина виклає люде
тисячами з роботи, бачучи як дрібний май-
стер не годен сконкурувати великої фаб-
рики, робітництво видалося на машини
вищию їх, нищило склади з виробленим в
них машинами товаром. Послдіні розрухи
проти машин ми бачимо в нас на Україні
за сего таки XX столітя, де народ нищив
спроваджені дітчима косарка та жниввар-
ки.

Але уряд ставав в обороні капіталі-
тів і силою війска боронив капіталістичне
добро.

Соціалісти вчать нарід не розвивати
машинерію, але зробити її власностей ці-

лого народу. Не вертатись до цехового і
панцивняного устрою, а переступити че-
роз капіталізм і запровадати соціалістич-
ний порядок.

„Пролетарі борять ся в ворогами сво-
їх ворогів;“

Суспільність розвиваєть ся повола, як
і всіяні інші річи в природі. Як з жолудя
не може за одну хвилину вирости величєв-
ний дуб, так і суспільність не може ско-
тити відразу в паньщину в соціалізм. Лю-
детво мусить приготувати собі соціалісти-
чний устрій через капіталізм. Мусить зни-
щити рештки панщини, як монархів,
аристокрацію, дрібне міщанство, роспу-
тити селян з сел на фарми (хутори), вібрати
міліонову армію робітників коло фабрик,
зробити усе жите більности людства не-
забезпеченим і тим самим поставити перед
робочою клясою ділему: жити чи гинуть?
коли жити, то касувати капіталізм, а за-
правджувати соціалізм.

І от в сїм ероті капіталізму бере участь
робітничя кляса, помагає буржуазії, то ва-
лити французької абсолютизм (1789 р.)
то в полках Наполеона ровносити на жа-
лах своїх багнєтах демократизм по цілій
Європі; то тепер в європейській війні ро-
вбиває рештки феудальної загороди (мі-
літаризм і деспотизм), щоб дати проклято-
му капіталізму доврости як найскорше
до свого кінця; помочи йому вирости, по-
тім робити ту шкаралущу, і як молодий
птах, вродитись на новий сьвіт.

„Спілка проти буржуазії“; юні, ор-
ганізація робітників за побільшене платні
і поменьшене годин праці.

„Національна клясова боротьба“. Під-
кляси,

словом „національна“ тут треба розуміти
„державна“, себто робітничя кляса рос-
починає боротьбу одностійно в цілій дер-
жаві.

НАЦІЯ, народ.

„Кожда клясова боротьба є боротьба
політична“. Сей вираз запам'ятайте найду-
жче, бо є буржуазні соціалісти, або соція-
лісти не марксиста, котрі кажуть, що ю-
нійна боротьба (економічна) боротьба не є
боротьба політична, що робітникам не тре-
ба боротись економічно. Так приміром
каже Socialist Party of Canada.

Карль Маркс каже, що воляка клясо-
ва боротьба є в той же час політична боро-
тьба. Страйки, бойжоти рівні по своїй силі
і значіно виборчим кампаніям і навіть
збройним повстаням, коли все те зроблене
у відповідний час. Уся та боротьба прова-
дить до осьвідомлення робітничої кляси, до
її організації, а через те в загальнім рахун-
ку, до увільнення від капіталістичної не-
волі.

„Конкуренція по між самими робітни-
ками“... Часом робітник відчуває, що дру-
гий робітник є йому ворогом, є на переш-
коді. Безробітний хоче видерти роботу у
роблячого, а роблячий ненавидить того,
що під него підкопуєть ся. Часто робітни-
ки в роботі шкодять один одному, брешу-
чи перед басами, тощо. Схеби розвивають
часом цілі робітничі організації. Але ка-
піталістичне пекло понові надає робітни-
цтво єдности, і робітник єднаєть ся в свою
партію і стає дивитись на другого робітни-
ка, як на свого товариша і члена своєї
кляси.

через поступ промислу
кляси перевертають
бо принаймні умови їх
вечені. Вони також від-
ві дуже багато вихову-
ні буде.)

Утеча з єгипетської неволі.

14-го мая 900 безробітних (переважно Українців) скрутили свої бланкети і з жінками та дрібненькими діточками виручили геть з Винніпегу в полудневим напрямку, в надії перейти стейтську границю і таким чином врятувати себе від голодової смерті. Сих 900 утікачів з „єгипетської неволі“ — то маленький відділ тої кількадесятитисячної армії голодуючих у Винніпегу робітників. За „добрих“ часів війни не хтіли лучитись в жадні організації, не звикли боронити своїх інтересів і, коли тепер трафали у таку біду, то теж показали своє духове безсилля. Уже більше як місяць Соціал-Демократична Партія у Винніпегу докладає своїх старань зібрати гинучий нарід до купи і вибороти від уряду державних робіт для того народу. Сіж слабодухів, зробивши дві демонстрації і пару віч, думали, що вже соціалісти їм вішлють зараз манни та смажених перепелок в неба. І коли тих „перепелиць“ не дочекалися, — гайда до Стейт-ів! Коли розійшлася чутка по місту, що вони вигадали собі йти геть з Канади, то соціал-демократичні агітатори роздумували їм, що ані канадійський, ані стейтський уряди не перепустять їх через границю; що тим 2.000.000 голодуючим безробітним в Канаді нічого не лишалося хіба поганути з голоду, або далі жадати від уряду собі за допомоги і державних робіт.

Ніщо не помогло! — „Ми їсти хочемо! Долі політику!“ кричали темняки, показуючи, що вони не далеко втекли від робучої худоби. Навіть декількох наших товаришів збещестили руками і пішли... Зараз же стейтський консул зателефогував до Пембіни, що йдуть „гости“, аби стейтські фінанси приготувались їх приймати багнетами та кулями. „Шкода“ стало і манітобському урядови, що аж 900 людей не хоче пропасти з голоду у Винніпегу, і зараз вислали військо і поліцію завернути „Канадіянів“. Як їх завертали, ще не звісно всего, тільки до границі дійшов відділ в 200 людей. У Емерсоні їх сплинула сила стейтських і канадійських фінансів і міліції, усіх утікачів арештовано і замкнено як... „воєнних бранців“!!!

Так! „Як воєнних бранців“! Навіть редактор консервативної пмаги дійшов до того, що в живі очі бреше, мов би тих 900 чужинців тікало під проводом „німецького офіцера“. (?) Маєш! Знають чим відбрахатись. Не сьвітчуте до тих голодних сараків хоче викликати канадійська буржуазія, але виставляє їх перед канадійськими повністами „Австріяками“, замість хліба і хати живе ім кулі і кримінал!

Урядове оповіщене пише, що усіх тих утікачів

тепер переглянуть і котрий з них піляже під розуміне „ворога імперії“ буде відісланий до Брендону в концентраційний табор воєнних бранців, а „канадійських горожан“ відставлять до Винніпегу, де вони будуть мати право поздохати з голоду!

Се наука Вам Українські і Московські робітники! Се наука Вам, що роблять з тим народом, котрий не дбав про політику і організації. За ціле своє жите в Канаді Ви організувалися коло „бар“ в готелях та коло „куль“. Тепер, коли голодова смерть занесла косу свою у Вас над головами, то Вам не дозволять навіть утікати перед нею, а коли Ви упоманяєтесь за кавальчиком хліба, Вас звуть „ворогами імперії“! Подивіть ся: у Канаді е 70 тисяч Жидів, половина з них е в Австрії, чому їх нікво не переслідують? У Канаді е тисячі Поляків, напеклих ворогів Росії, — чому їх ніхто не зачіпає? Навпаки на честь Польщі ліберальний орган „Фрі-Прес“ видає поживу для бідуючих фамілій а також поли і проповідники богато наговорили про потребу рятована голодуючих. Але на тім присохло! Консервативний уряд ревігнував власне годі, коли сами відчували найбільші розрухи безробітних, і хоч обіцяно було нам богато, та сповнити нічого не могли, бо мусіли забиратись. Тепер сіли на манітобський трон ліберали, і безробітні мають поновити свій рух.

Комісія безробітних уласть ся сими днями до прем'єр-міністра з жаданем робіт і фармів, а для повертя тих жадань знов будуть склякані віча і вряжені походи безробітних і всего винніпегського працюючого люду.

Партийні замітки. РЕЗОЛЮЦІЯ.

Коли скликаєть ся де віче, в якій політичній справі, то треба завши його довершити, а тим довершенем е резолюція. Але приймаючи резолюцію, треба пам'ятати, що коли ся резолюція буде оголошена тільки в українській мові, то значія великого не буде мати. Треба щоб англійський і французський загал довідав ся, що думає і чого хоче українське робітництво. Тож, щоб не були наші віча і резолюції лише стрілом в порожне небо, кожду резолюцію давайте до друку в англійській і иншій пресі.

КОМУ ВЕСТИ ПЕРЕД? В робітничім руху Канади стоить на дійснім шляху революційного інтернаціонала. Українське робітництво дало початок рухови безробітних, українське робітництво взяло ініціативу (по-

чянок) і найбільшу участь в першемайській сьвяті. А з монреальських резолюцій видно, як нашим пролетарам хочеть ся розпочати і протавоенну компанію.

Але, Товариші! не забігаймо задалеко! Пам'ятаймо, що нас українських робітників не буде разом і 80 тисяч, а з того тільки одна тисяча соціалістів. Нас уже тепер буржуазні повністи виставляють перед населенем Канади як „ворогів імперії“. Але і сяга ми не годні! Але і терпіти годі!

Тільки ж не ми маємо вести перед, але англійські і французські робітники, щоб наш рух виглядав дійсно рухом канадійського пролетаріату, ане якихсь „Австріяків“, як хоче з того зробити буржуазія. Тож беріть ся до англійських товаришів, будіть їх і примушуйте вести перед. Миж давно готові!

Безробіте.

Рух безробітних, що йде після проводу С.-Д. П. зроби тільки те, що місто дало декільком соткам роботу і видає поживу для бідуючих фамілій а також поли і проповідники богато наговорили про потребу рятована голодуючих. Але на тім присохло! Консервативний уряд ревігнував власне годі, коли сами відчували найбільші розрухи безробітних, і хоч обіцяно було нам богато, та сповнити нічого не могли, бо мусіли забиратись. Тепер сіли на манітобський трон ліберали, і безробітні мають поновити свій рух.

Комісія безробітних уласть ся сими днями до прем'єр-міністра з жаданем робіт і фармів, а для повертя тих жадань знов будуть склякані віча і вряжені походи безробітних і всего винніпегського працюючого люду.

Поквітоване.

На організаційний фонд вложили на руку т. Корейчука в Едмонтоні \$2: Й. Радванський і Ісак Мічков.

„Незалежний“ фармер.

В Сполучених Державах е, загалом рахуючи, шість мільонів фармерів. А увесь довг на всю фармерську землю вносить в Стейтах шість мільярдів доларів. Пересічно процент буде 8½%, що робить річно п'ятсот і десять мільонів доларів. Кажучи иншими словами, за той процент, що платить американський фармер: можна було що року побудувати і уфортикувати таку коштовну річ, як приміром, панамериканський канал.

Довгу припадає на кожного фармера пересічно одна тисячка доларів. Проценту — \$85 річно. Загалний прихід американського фармера е \$599 річно. Загалний роєхіл \$505 річно. З того лишаєть ся йому \$94. Але в сих грошей маємо відкинути \$85 проценту за \$1000 довгу. То фармерів лишить ся чистого доходу тільки \$9. За сі гроші він має купити собі автомобіль, тікет на виставу до Фріско, пілати сина до колежі, а доньку до консерваторії, з тих \$9 має скласти собі щось на старість і на випадок неврожаю.

Се все пояснює, чому все тяжче і тяжче стає жити американським хліборобам, чому не годні вони доробитись, чому одна чверть з них тепер уже тільки рентівники, а половина замотана за головою в довги. Усе се показує, що невдовзі усі фармерські землі в Америці перейдуть в руки земельних компаній.

Фармере! коли Ви добре встановитесь над сими радхунками, то побачите, що тільки Соціалізм може оборонити фармерів.

Зміна адреси.

Отсим повідомляю всіх, що я переніс робітню з 117 McGregor St. на 450 Burrows Ave. і прошу всіх зголошуватись на нову низше подану адресу:

Sam Morochowsky, Plumber - Electrician & Gramophone Repairer - 450 BURROWS Ave. Winnipeg.

До відома усім російським підданям

НОВИЙ ДВОШРУВОВИЙ ПОШТОВИЙ ПАРОВЕЦЬ „ЦАРИЦЯ“.

відплине в Нью-Йорку просто до АРХАНГЕЛЬСКУ

в суботу 22-го мая 1915 р.

ІЗДА БЕЗ ПЕРЕСІДАНЯ.

Ціна в Нью-Йорку до Архангельску \$48.00.

Слідуючі парівці в Нью-Йорку:

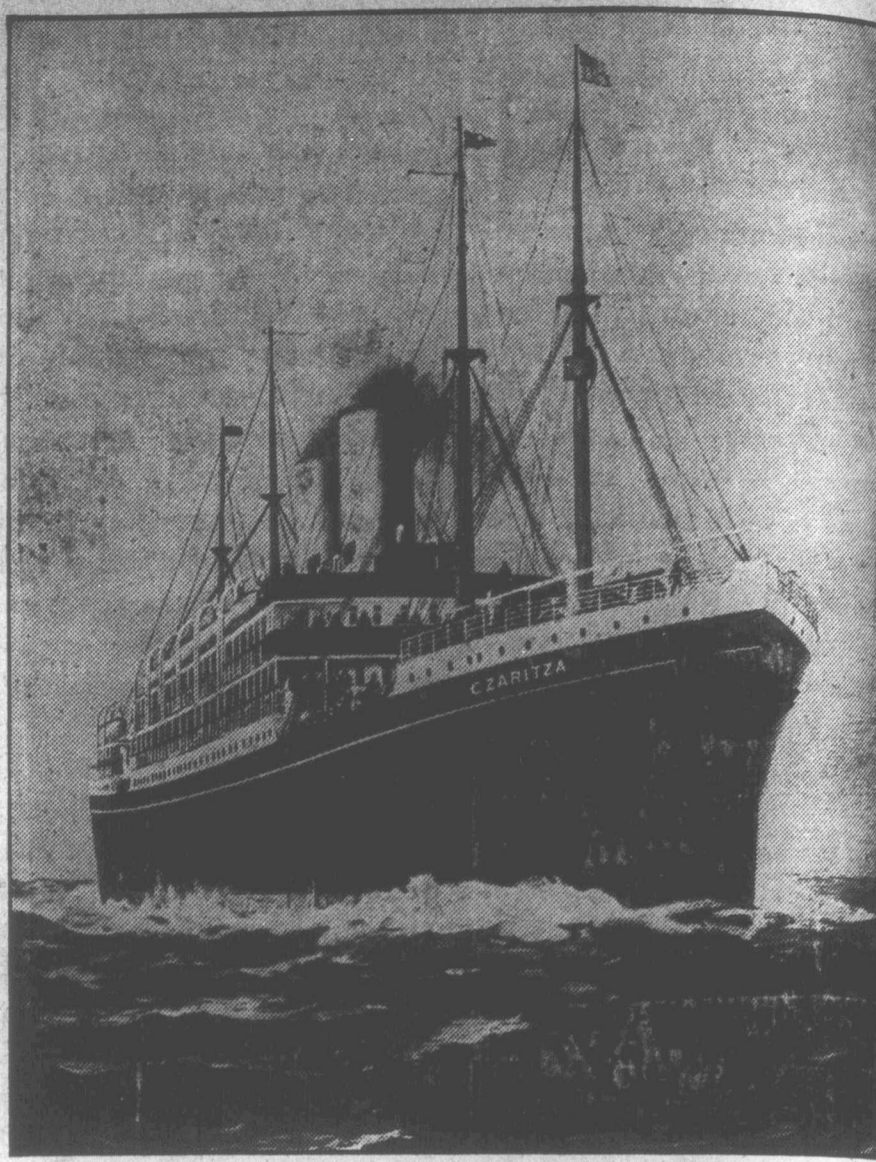
„ЦАРЬ“ — 5-го червня „ДВИНСК“ 19 червня.

Парівці Російсько-Американської Лінії є одинокі, що йдуть до АРХАНГЕЛЬСКУ цілничним шляхом. ПОЗА ВОЄННОЮ ЗОНОЮ; ТОЖ ПОДОРОЖ ЦІЛКОВИТО БЕЗПЕЧНА.

З РОСІЇ

можуть приїхати усі діти і чоловіки, котрі увільнені від війски і мають пацпорти.

За інформаціями звертайтесь до наших агентів або до A. E. JOHNSON & CO Gen. Pass Agts. 37 Bway, NEW YORK, N. Y.

Безпечна подорож до Росії.

„Цариця“, найновіший паровець „Російсько-Американської Лінії“, тільки що побудований; містить 14.500 тонн тягару, 435 футів довгий, 58 широкій і 36 високий поверх води. Вряджений після вимог сучасної морської плавби. Має бездротний телеграф і рятункові човни з місцем на кожного подорожного. І к. 60 місць; І к. 350; ІІ к. 1.400. „Р.-А. Лінія“ провадить тепер вносини в Росію через Архангельск, а як тільки будуть Дарданелі відчинені для загального ужитку, то її кораблі будуть їхати просто до Одеси.

FRANCK-A ЦУКОРІЯ

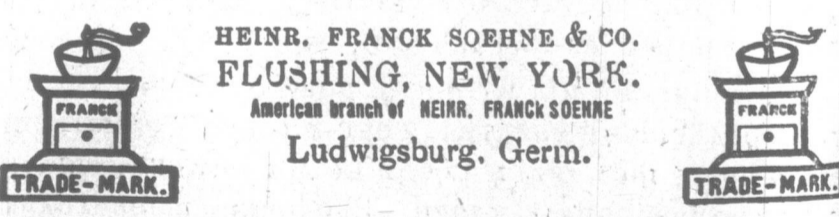
славний додаток до кави НАПРАВИТЬ КОЖДУ КАВУ, ЗРОБИТЬ ЇЇ ДЕЛІКАТНІЩОЮ З ПРИЄМНИМ СМАКОМ ТА ЗАПАХОМ.

Franck-a цукорія е правдивим секретом РОБЛЕНЯ ДОБРОЇ КАВИ.

НАЙЛІПШІ ГОТЕЛІ І РЕСТАВРАЦІЇ УЖИВАЮТЬ ЇЇ В ВЕЛИКІЙ СКІЛЬКОСТІ.

СПРОБУЙТЕ В ВАШІМ ВЛАСНІМ ДОМІ. КОЛИ РОБИТЕ КАВУ ДОДАЙТЕ ТРОХИ НАШОЇ ДОМІШКИ А ПЕРЕКОНАЄТЕ СЯ О ДОБРОТІ ЇЇ.

ВАШ ГРОСЕРНИК МАЄ ЇЇ ДЛЯ ВАС. Уважайте щоби наша охоронна марка „кавовий млинчик“ була на кождій нашій квадратній пацці.

Русько-німецький шпиталь

Dr. G. Kalichman-a
Спеціальне ліченє хоріб венеричних (сифіліс, трипер і др.) хірургичних, внутрішних, жіночих, очних і ушних
Найновіше і найпевніше
ліченє сифіліс „900“ проф. Ерліха. Ліченє полозового бенселя, Ліченє електриком. Ліченє гвасисламо по колоніях за надсілаєм вадатку.
OFFICE & HOSITAL
453 Selkirk Ave. Winnipeg.
Phone: St. John 1772.

ПОЗІР! РОДИМЦІ! ПОЗІР!

Маю честь повідомити, що я розпочав КРАВЕЦЬКИЙ ВАРСТАТ першої класи. Виробляю убраня мужські і женські.
Властитель п. Пахольчак.
109 SUTHERLAND AVE. WINNIPEG, MAN.

МИ МАЄМО

Starokraevі і тутешні лікарства зроблені в нашій властній лабораторії.
Приходіть або напишіть: 588 BURROWS AVE. WINNIPEG.

Пролетарі всіх країн...
ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО...
PIK VII.
„За зем...
На днях появилася с...
У. С. Д. П. і сї в...
Крата п. н. „За землю...
З огляду, що на а...
українських письменн...
що в старім краю наш...
книжка ся заслугує, ш...
як найширше розпове...
кратіж важна вона ще...
варип.
В сю збірку поезі...
жи 1901 а 1914 роками...
знайдемо в них протес...
попів над поневоленн...
ти російського царату...
залежну від чужих...
робітництва за свій ви...
наскрізь так революці...
по Шевченкови і Фра...
знайдем. Наші молоді...
стечу“, так далеко...
можна брати їх творі...
поезії т. Крата явл...
свагоду духа широки...
Для вказаня, яке...
для загалу, могу на...
присутности кілька д...
більшою увагою, і по...
вії сі так настроюють...
сать духа, що, вачит...
люю відбрати то, що...
сі слухали, що як-би...
би всі поети так пис...
на світлі, як е. Се не...
що слухали і воно ві...
Поезія, чи взага...
мою думку душа то...
можна примінити і д...
Хто знає ближше т...
кай чоловік може да...
нати з якнайбільши...
Не можна на...
Хтож такий т. Крат...
в Канаді знає його і...
Воно знає його, як...
партії в Канаді і сї...
як знаменитого орг...
видачці і редактор...
непримиримого во...
хрувів і противник...
Ніхто так в Канаді...
не працював для р...
сапалося тільки гр...
та. Ніхто так коль...
Крат. Фарма, генк...
ушли Кратових м...
красше посьвідчит...
Крат, несучи робіт...
Так отже ново...
та, як з огляду на...
і особу автора пов...
інца.
Мусить ся та...
сеї книжки призна...
ніколи не був в те...
Секр...